

Vega Senterparti

Floa

8986 Vega

E-post: jonalbert.floa@hotmail.com

Dato: 20. september 24

Til:

Vega kommune

Rørøyveien 10

8983 VEGA

Emne: Høringssvar til samfunnsdelen

Innledningen

Vi er imponert over arbeidet som er gjort for å få på plass en samfunnsdel. Vi har noen innspill her og der, men er kanskje spesielt bekymret for at det virker som om hele samfunnsdelen overskygges av fokus på verdensarv. Vi er og skal være stolt av verdensarven, men vi ser og har sett at det er kritisk å la seg farge for mye av dette.

Det er ingenting vi kan si nei til, eller dempe i denne planen, men det er folk som skaper et samfunn. Det er folk som sørger for at vi har barn i skolen, engasjerte lærere, helsearbeidere som ivaretar den eldre garde, ansatte i kommunal og privat næring. Å kunne utvikle og beholde næringsaktivitet i vår kommune, er grunnleggende for alle de andre delene i samfunnsplanen. Vega SP er derfor meget opptatt av en samfunnsdel som er tydelig på en aktiv og utviklende næringsaktivitet.

Kultur

Her kan vi ikke se at det er nevnt noe særlig. Vi mener det bør være et eget kapittel om kultur, kulturbygging og viktigheten av dette tilbudet i Vega kommune. Vi er god på kultur, og vi har mange viktige frivillige som er ildsjeler og skaper et unikt tilbud hos oss. Disse bør og må løftes i samfunnsdelen. Kanskje også en beskrivelse av hvilke tilbud vi har og hva vi bør ha. Her er det utviklingsmuligheter. Hva med kulturmidler? Det bør legges tydelige retningslinjer for kulturmidler.

Hovedmål 3: Økt næringsaktivitet og sysselsetting

Begrunnelse:

- Vi skal utnytte de lokale ressursene til å skape nye arbeidsplasser. Det er naturlig å satse i de næringene der vi allerede har gode forutsetninger, jamfør smart spesialisering. Samtidig skal vi ha et blikk for entreprenørskap samt nye næringer og nisjer.
- Sjømat, matproduksjon på land samt reiseliv skal fornyes og videreutvikles.
- Vi skal legge til rette for og vurdere satsing innen bioenergi og annen fornybar energi.
- Muligheter for fjernarbeid, tilrettelagt gjennom lokalt kontorfellesskap, skal vurderes. Dette synes vi er for lite konkret når det først er nevnt.

- Samarbeid og samskaping skal være viktige arbeidsprinsipper innen næringsutvikling.

Særtrekk, utfordringer og muligheter

Særtrekk:

- Øykommune med en del pendling til og fra andre kommuner, spesielt Brønnøy.
- Matproduksjon og reiseliv står sterkt og ledes av solide aktører.
- Vegaøyen er på UNESCOs verdensarvliste med tilhørende kystlandskap, kulturmiljøer og andre unike verdier. Nesten ingen andre verdensarver er så omfattende.
- Vegasamfunnet har tidligere vist god innovasjonskraft og skapt nye og spennende tilbud og prosjekter.

Kapittel 3: Helsefremmende skole/barnehage

Vi må få beskrevet og løftet ungdomslos ordning, samt finne muligheter for tilrettelegge for “unge voksne” og “voksne tenåringer”. Dette er svært viktig for bolyst.

Kapittel 4: Legevaktssamarbeid

Dette er for vagt til at det kan stå i en samfunnsdel når det er så stort. Dette blir mer et irritasjonsmoment og en rød klut. Vi kommer uansett dårlig ut når vi snakker om dette. Vi mener legevaktssamarbeid ikke verken er økonomisk forsvarlig eller bedre ut av dette. Det finnes andre metoder å jobbe med en forsvarlig legevaktsordning, og det er å ha en godkjent kontakt per telefon, når leger i Vega kommune har legevakt men som ikke er formelt godkjent for dette. Da har vi en god løsning med lege på plass hele tiden. Vi ønsker ikke et legevaktssamarbeid uten lege på plassen skal være nevnt i samfunnsdelen.

Kapittel 5: Turisme og næringsliv

Avsnitt 5.5

Dette avsnittet burde være mye tydeligere. Det beskriver hvor vi på en måte vil, men ikke hvordan. Vi har tidligere hatt en egen stilling for turisme og næringsliv. Det bør være med i samfunnsdelen at vi ikke klarer å få til et regenerativt reiseliv uten dedikerte ressurser. Dette bør vi virkelig kunne knytte opp som en kommunal side av næring og verdensarv for å få dekket deler av denne stillingen.

Kapittel 5.12

Hvordan skal vi holde folk friske: Folkehelsekoordinator. Vi bør få på plass denne stillingen. Vi bør bygge ennå mer på helsefremmende skole/oppvekst, med fokus på god, trygg og sunn mat. Kanskje i ennå større grad enn i dag. Hvordan skal vi lære barn og unge hva som faktisk er sunt og hvorfor det er lurt å ta gode valg? Dette må ikke komme i kontrast med usunt fokus på kosthold, men forebygging av livsstilssykdommer som er kostnadskrevende for samfunnet.

Kapittel 6: Næring og utvikling

Vega kommune må være en JA-kommune. Alle som henvender seg til Vega kommune skal kunne forvente et svar, både på at henvendelse er mottatt og svar innen fristen. Kommunen må ha kort svarfrist på innspill om tiltak og behandling av muligheter. Kommunen må ha en ressurs som kan svare ut gründere og andre som ønsker å etablere seg, eller kommer med andre spørsmål og muligheter i kommunen. Ressursen innen næringsutvikling i kommunen skal kunne skape muligheter og legge til rette for muligheter innen kommunen, og på denne måten også skape bolyst og blilyst. Vega kommune skal være en kommune som skal legge til rette for arbeidsmuligheter og pendlere som vil bo i vår kommune. Kommunen har et næringsfond, og dette er svært viktig for å vise engasjement og gi muligheter. Frivillighet må settes høyt i forbindelse med næringsvirksomhet, som for eksempel næringsforeningen. Dette bør med i samfunnsdelen. Vi må jobbe med en samfunnsendring for å få til dette.

Utfordring kapital næringsutvikling: For mange som satser selv, eller driver små næringer, er kapitalltilgang krevende. Mange vil ha behov for «sponsor» eller lånemuligheter utenfor ordinært banktilbud. Er det mulig å legge til rette lån til næringsutvikling også?

Kapittel 6: Fiskeri og havbruk

Hvordan skal vi løfte fiskeriyrket når vi har denne fantastiske fiskerihavna på Gardsøyen? Dette er en så viktig del av verdensarven, og når vi nå har fått knyttet opp mye av verdensarven som det er i dag, så bør vi få tilskudd til kvote/båtkjøp.

Kapittel 9: Energi

Vi burde hatt et kapittel som omhandler energi. Vi vet det er begrensninger på hele Helgeland, og kanskje spesielt i Vega kommune. Hvordan skal vi løse dette? Hvordan skal vi prioritere? Legger ved noen utdrag fra Larvik kommune i slutten av dokumentet.

Kapittel 10: Anlegg og infrastruktur

Vedlikehold og bygg i Vega kommune:

- Vi må være med frempå og være god på avtaler og prioriteringer.
- Skole, barnehage, helse og omsorg må være førsteprioritet, selv om vi ønsker å ivareta alle ansatte i Vega kommune, og alle kommunale bygg. Vi må etter alternativ, gode og godkjente løsninger.
- Vi må oppfylle krav til brannsikring og andre krav til drift.

Siste kapittel: Forvaltningsplan for Verdensarven

Her må vi sørge for at vi forvalter drift, bygg verdensarv godt. Kommunen kan ikke forventes å dekke opp årlige underskudd. Vi må jobbe for et godt samspill mellom drift, verdiskapning og formidling. Dette gjelder både Verdensarvsenteret og Stiftelsen Vega Verdensarv.

Kapittel 12: HR-ressurs og økonomisjef

I tillegg til at det står noe om HR-ressurs i kommunedirektørens stab, så burde det vært beskrevet at kommunen har behov for en økonomisjef som en enhetsleder i kommunedirektørens stab. Når det gjelder HR-ressurs: Det er også en mulighet for at Vega kommune kan stille som vertskommune for en HR-sjef for flere kommuner på Helgeland. Vi må få med at vi skal jobbe agilt og kontinuerlig med organiseringen av de ulike enhetene og ledergruppene i Vega kommune.

Vi må være på tilbudssiden når det gjelder flere interkommunale tjenester om og når vi utlyser og ansetter nye enhetsledere og medarbeidere. Vi kan muligens i fremtiden tilby tjenester innen HR, økonomi, næring og turisme. Kommunen må ha et helt tydelig mål om å være god og ledende. Vi må være frempå med prosjektstillinger som gagnar regionen og kommunen.

Vi har allerede samlet helse og omsorg med en enhetsleder, kanskje vi skulle styrket oppvekst med en egen enhetsleder. Dette vil kunne gi kommunedirektøren god skolefaglig innsikt. Vi ønsker å ha dette med i samfunnsdelen.

Vi kan være ennå tydeligere i samfunnsdelen på hva vi kan tilby spesielt barnefamilier som flytter og bor i Vega kommune. Vi må kunne legge til rette for svært billige tomter, engangssum når du får barn i Vega kommune, eller andre tiltak som inkluderer og skaper engasjement for barnefamilier.

Kapittel 12.3: Kommunikasjon

Her er det beskrevet at kommunen skal være god på kommunikasjon. Dette burde vi beskrive bedre, blant annet hvordan vi skal kommunisere og hvor vi kan finne kommunikasjonsstrategien. Alle ansatte i Vega kommune må kjenne til kommunikasjonsstrategi og kommunikasjonsstrømmen. Vi er meget godt tilrettelagt digitalt, og har all verdens muligheter.

MÅL 7: REN ENERGI FOR ALLE

Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle.

7.1 Innen 2030 sikre allmenn tilgang til pålitelige og moderne energitjenester til en overkommelig pris.

7.2 Innen 2030 betydelig øke andelen fornybar energi i verdens samlede energiforbruk.

7.3 Innen 2030 doble energieffektivitetsraten på verdensbasis.

7.a Innen 2030 styrke det internasjonale samarbeidet for å lette tilgangen til forskning og teknologi på området ren energi, herunder fornybar energi, energieffektivisering og en avansert og renere teknologi for fossilt brensel, samt fremme investeringer i energiinfrastruktur og teknologi for ren energi.

7.b Innen 2030 utbygge infrastruktur og oppgradere teknologi for å tilby moderne og bærekraftige energitjenester til alle innbyggere i utviklingsland, særlig i de minst utviklede landene, små utviklingsøystater og kystløse utviklingsland, i samsvar med landenes respektive støtteprogrammer.

Fra <<https://www.larvik.kommune.no/politikk/planer-og-strategier/kommuneplanens-samfunnsdel-2020-2032/fns-baerekraftsmaal/maal-7-ren-energi-for-alle/>>

Her er næringer som blir påvirket av ENERGI:

Mangel på energi kan derfor påvirke både økonomien og livskvaliteten i et samfunn. Det er viktig å planlegge for alternative energikilder og energieffektivisering for å redusere sårbarheten.

Fra <<https://copilot.microsoft.com/?itrid=66c863133a90440a96e00ab0f8749df3>>

1. Industri:

- **Produksjonsindustri:** Avhengig av stabil energitilførsel for å opprettholde produksjon. [Strømmangel kan føre til produksjonsstans og økonomiske tap1.](#)
- **Teknologi og IT:** Krever kontinuerlig strøm for servere og datalagring. [Strømmangel kan påvirke driftssikkerheten og dataintegriteten1.](#)

2. Landbruk:

- **Matproduksjon:** Avhengig av energi for drift av maskiner, vanning og oppvarming av drivhus. [Energitilgang er kritisk for å opprettholde avlinger og dyrehold2.](#)
- **Fiskeri og havbruk:** Krever energi for kjøling, prosessering og transport av fisk og sjømat2.

3. Tjenesteytende næringer:

- **Helsevesen:** Sykehus og klinikker trenger stabil energitilførsel for medisinsk utstyr og oppvarming/kjøling1.
- **Handel og service:** Butikker, restauranter og andre servicebedrifter er avhengige av energi for belysning, oppvarming og drift av utstyr1.

Bosetting

4. Husholdninger:

- **Oppvarming og kjøling:** Mangel på energi kan føre til ubehagelige levetilstander, spesielt i ekstreme værforhold1.
- **Elektronikk og apparater:** Dagliglivet blir påvirket når husholdningsapparater og elektronikk ikke kan brukes pålitelig1.

5. Transport:

- **Elektriske kjøretøy:** Avhengig av ladestasjoner som krever stabil energitilførsel1.

- [Offentlig transport: Tog og trikker som drives av elektrisitet kan bli påvirket av energimangel1.](#)
- 6. Kommunale tjenester:**
- [Vannforsyning og avløp: Krever energi for pumping og behandling av vann1.](#)
 - [Belysning og sikkerhet: Gatebelysning og sikkerhetssystemer er avhengige av kontinuerlig strøm](#)

Fra <<https://copilot.microsoft.com/?itrid=66c863133a90440a96e00ab0f8749df3>>

Her er det som kommer ut fra CO-pilot, og vi kan ha noe av dette som et grunnlag for innspill

Når en kommuneplan skal adressere utfordringer knyttet til begrenset tilgang på energi, er det viktig å inkludere flere nøkkelområder for å sikre en helhetlig tilnærming. [Her er noen viktige elementer som bør være med i samfunnsdelen av en slik plan12:](#)

7. Status og utfordringer:

- Beskriv dagens energisituasjon, inkludert energikilder, forbruksmønstre og eksisterende infrastruktur.
- Identifiser spesifikke utfordringer knyttet til energitilgang, som for eksempel avhengighet av eksterne energikilder, begrenset kapasitet i nettet, eller høye energikostnader.

8. Målsettinger:

- Sett klare og målbare mål for å forbedre energitilgangen. Dette kan inkludere økt bruk av fornybar energi, forbedret energieffektivitet, og reduksjon av energikostnader.

Fra <<https://copilot.microsoft.com/?itrid=66c863133a90440a96e00ab0f8749df3>>

9. Tiltak og strategier:

- Utvikle konkrete tiltak for å øke energiproduksjonen lokalt, for eksempel gjennom solenergi, vindkraft, eller bioenergi.
- Planlegg for energieffektivisering i kommunale bygg og infrastruktur.
- Vurder tiltak for å redusere energiforbruket i husholdninger og næringsliv, som støtteordninger for energieffektiviseringstiltak.

10. Samarbeid og partnerskap:

- Etabler samarbeid med regionale og nasjonale myndigheter, energiselskaper, og andre relevante aktører for å sikre en koordinert innsats.
- Involver lokalsamfunnet og næringslivet i planleggingen og gjennomføringen av energiltak.

Fra <<https://copilot.microsoft.com/?itrid=66c863133a90440a96e00ab0f8749df3>>

11. Finansiering:

- Identifiser finansieringskilder for energiltak, inkludert offentlige tilskudd, private investeringer, og eventuelle EU-midler.
- Vurder økonomiske insentiver for å fremme investeringer i fornybar energi og energieffektivisering.

12. Kunnskap og kompetanse:

- Bygg opp lokal kompetanse innen energi og klima gjennom opplæring og utdanning.
- Tilby rådgivning og støtte til innbyggere og bedrifter som ønsker å gjennomføre energiltak.

13. Overvåking og evaluering:

- Etabler systemer for å overvåke fremdriften mot energimålene og evaluere effekten av gjennomførte tiltak.
- Juster planen basert på evalueringer og nye innsikter.

Ved å inkludere disse elementene i samfunnsdelen av kommuneplanen, kan kommunen legge til rette for en bærekraftig og robust energiforsyning som møter både dagens og fremtidens behov.